

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

MUSTAFA TAŞTAN BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/1337)

Karar Tarihi: 19/7/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN
Üyeler : Serruh KALELİ
Hicabi DURSUN
Kadir ÖZKAYA
Rıdvan GÜLEÇ
Raportör : Abuzer YAZICIOĞLU
Başvurucu : Mustafa TAŞTAN
Vekili : Av. Ersan ŞEN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, yargılama sonucunu etkileyecek Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin ihlal kararı bulunmasına rağmen yargılamanın yenilenmesi talebinin reddedilmesi ve bu talebi değerlendiren heyette önceki yargılamada görev yapan iki hâkimin bulunması nedenleriyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 3/2/2014 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.
6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüşünü sunmuştur.
7. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı süresinde beyanda bulunmuştur.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ve Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) aracılığıyla erişilen bilgi ve belgeler çerçevesinde ilgili olaylar özetle şöyledir:
9. 1966 doğumlu olan başvurucu, Kandıra 1 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza ve İnfaz Kurumunda hükümlü olarak bulunmakta; bireysel başvuruya konu yargılama dosyasından verilmiş müebbet hapis cezasının infazını yerine getirmektedir.
10. Başvurucu, suç örgütü yöneticisi olmak ve ruhsatsız silah taşımak şüphesiyle aranması nedeniyle 29/8/1999 tarihinde Ankara Cumhuriyet savcısı huzuruna çıkarıldığını,

ifadesinden sonra serbest bırakıldığını ancak aynı gün bazı polis görevlilerinin kendisini tekrar emniyete götürdüklerini, olayı avukatının Cumhuriyet savcısına bildirdiğini ve bir gün sonra serbest bırakıldığını, salıverilme sonrası özel bir hastaneden aldığı raporunda darp ve cebir izlerinin tespit edildiğini, polisler hakkında şikâyetçi olduğunu belirtmektedir.

11. Başvurucunun suç duyurusu üzerine polisler hakkında başlatılan soruşturma ve yargılama süreci, Ankara 19. Asliye Ceza Mahkemesinde kötü muamele suçu yönünden delil yetersizliğinden beraat, kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma suçu yönünden 10 ay hapis cezası ile 6/3/2006 tarihinde sonuçlanmış, nihayet 20/3/2007 tarihinde Yargıtay tarafından zamanaşımı nedeniyle davanın düşürülmesine karar verilmiştir.

12. Başvurucu, anılan olayla ilgili Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) başvurmuş ve AİHM, 26/6/2012 tarihli kararı ile anılan olay ve yargılama süreci ile ilgili olarak Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) 3. maddesinin esas ve usul bakımından ihlal edildiğine karar vermiştir.

13. Bu süreçte başvurucu hakkında 7/2/2000 tarihinde meydana gelen öldürme olayı ile ilgili olarak soruşturma başlatılmış ve Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının 6/4/2000 tarihli ve E.2000/86 sayılı iddianamesi ile kasten öldürmeye azmettirme ve suç işlemek amaçlı örgüt yöneticisi olmak suçlarından kamu davası açılmıştır.

14. Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesinin (Mahkeme) 27/10/2004 tarihli ve E.2004/78, K.2004/105 sayılı kararı ile başvurucunun kasten öldürmeye azmettirme suçundan müebbet ağır hapis, çıkar amaçlı suç örgütü yöneticisi olmak suçundan ise 3 yıl 8 ay ağır hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiş; temyiz incelemesinden geçen dosya 31/5/2005 tarihli onama kararıyla kesinleşmiştir.

15. Daha sonrasında başvurucunun yeni yasa uyarlama ve temyiz talepleri üzerine uyarlama yargılaması yapılmış ve karar, Yargıtay 1. Ceza Dairesinin 15/5/2013 tarihli ve E.2013/1073, K.2013/3848 sayılı ilamı ile onanmıştır.

16. Hükmün kesinleşmesinden ve polislerle ilgili yargılama dosyası hakkındaki AİHM'in ihlal kararından sonra başvurucu tarafından 26/11/2013 tarihli dilekçe ile yargılamanın yenilenmesi talebinde bulunulmuştur. Mahkemenin 28/11/2013 tarihli ve 2013/799 Değişik İş sayılı kararında, hükümlü hakkında AİHM tarafından verilen kararın Mahkeme dosyasındaki yargılama ile ilgili olmadığı, soruşturma aşamasında işkence yapıldığı iddiasına dayanan yargılamaya ilişkin olduğundan yargılanmanın yenilenmesi şartlarını taşımadığı, benzer iddiaların yargılama aşamasında da dile getirildiği ve Mahkemenin yargılama sürecinde değerlendirme yaparak mahkûmiyet kararı verdiği gerekçeleriyle yargılamanın yenilenmesi talebinin reddine karar verilmiştir.

17. Ret kararına yapılan itiraz üzerine Ankara 12. Ağır Ceza Mahkemesinin 24/12/2013 tarihli ve 2013/303 Değişik İş sayılı kararı ile itiraz reddedilmiştir.

18. Nihai karar, başvurucuya 10/1/2014 tarihinde tebliğ edilmiştir.

19. Başvurucu 3/2/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

20. 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 23. maddesinin (3) numaralı fıkrası şöyledir:

"Yargılamanın yenilenmesi halinde, önceki yargılamada görev yapan hâkim, aynı işte görev alamaz."

21. 5271 sayılı Kanun'un 311. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (e) ve (f) bendi şöyledir:

“Kesinleşen bir hükümle sonuçlanmış bir dava, aşağıda yazılı hâllerde hükümlü lehine olarak yargılamanın yenilenmesi yoluyla tekrar görülür:

...

e) Yeni olaylar veya yeni deliller ortaya konulup da bunlar yalnız başına veya önceden sunulan delillerle birlikte göz önüne alındıklarında sanığın beraatini veya daha hafif bir cezayı içeren kanun hükmünün uygulanması ile mahkûm edilmesini gerektirecek nitelikte olursa.

f) Ceza hükmünün, İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmenin veya eki protokollerin ihlâli suretiyle verildiğinin ve hükmün bu aykırılığa dayandığının, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kesinleşmiş kararıyla tespit edilmiş olması. Bu hâlde yargılamanın yenilenmesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararının kesinleştiği tarihten itibaren bir yıl içinde istenebilir...”

22. 5271 sayılı Kanun’un 319. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Yargılamanın yenilenmesi istemi, kanunda belirlenen şekilde yapılmamış veya yargılamanın yenilenmesini gerektirecek yasal hiçbir neden gösterilmemiş veya bunu doğrulayacak deliller açıklanmamış ise, bu istem kabule değer görülmeyerek reddedilir.”

23. 5271 sayılı Kanun’un 321. maddesi şöyledir:

“(1) Yargılamanın yenilenmesi isteminde ileri sürülen iddialar, yeterli derecede doğrulanmaz veya 311 inci Maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri ile 314 üncü Maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yazılı hâllerde işin durumuna göre bunların önce verilmiş olan hükme hiçbir etkisi olmadığı anlaşılırsa, yargılamanın yenilenmesi istemi esassız olması nedeniyle duruşma yapılmaksızın reddedilir.

(2) Aksi hâlde mahkeme, yargılamanın yenilenmesine ve duruşmanın açılmasına karar verir.

(3) Bu Madde gereğince verilen kararlara karşı itiraz yoluna gidilebilir.”

24. 4/11/2004 tarihli ve 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun’un 9. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“(1) 1 Haziran 2005 tarihinden önce kesinleşmiş hükümlerle ilgili olarak, Türk Ceza Kanununun lehe olan hükümlerinin derhal uygulanabileceği hallerde, duruşma yapılmaksızın da karar verilebilir.”

B. Uluslararası Hukuk

25. Sözleşme'nin 6. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“Adil yargılanma hakkı

1. Herkes, ... cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda karar verecek olan yasayla kurulmuş, bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından davasının ... görülmesini istemek hakkına sahiptir. ...

...”

26. AİHM, Sözleşme'nin 6. maddesi bakımından bir mahkemenin "bağımsız" olup olmadığı incelenirken üyelerinin atanma biçimi ve görev süreleri, dıştan gelecek baskılara karşı mevcut güvencelerin olup olmadığı ve bir bağımsızlık görüntüsü verip vermediğine bakılması gerektiğini tekrarlamaktadır (Çıraklar/Türkiye, B. No: 70/1997/854/1061, 28/10/1998, § 38). Yine aynı kapsamda AİHM, bir mahkemenin "tarafsızlığı"nı tespit ederken öznel bir sınamaya, belli bir olayda, belli bir yargıcın kişisel kanı ve davranışları ile nesnel bir sınamaya yani hiçbir şüpheye mahal vermeksizin yargıca yeterli güvence verilip verilmediğine bakılarak belirlenmesi gerektiğini belirtmektedir (Şahiner/Türkiye, B. No: 29279/95, 25/9/2001, §§ 35, 36).

27. Dolayısıyla AİHM “tarafsızlık” kavramının iki yönüne vurgu yapmaktadır. Yargı yeri, kişisel ön yargı veya eğilimden sübjektif olarak sıyrılmalı ve objektif bakış açısından bununla ilgili haklı kuşkuları ortadan kaldıracak yeterli güvenceler sunmalıdır. Bu çerçevede bağımsızlık ile objektif tarafsızlık arasında yakın bir bağ bulunmakta ve bunları birbirinden ayrı tutarak değerlendirmek zorlaşmaktadır (*Grievés/Birleşik Krallık* [BD], B. No: 57067/00, 16/12/2003, § 69).

28. Sonuç olarak AİHM, yargı makamının bağımsızlık ve tarafsızlığını belirlemede yargılanan kişinin görüşlerinin belirleyici olmamakla birlikte önemli olduğunu ve sorunun çözümünün başvuru sahibinin objektif olarak haklı görülüp görülmeceği noktasında toplandığını ortaya koymaktadır (*Hauschildt/Danimarka*, B. No: 10486/83, 24/5/1989, § 48).

V. İNCELEME VE GEREKÇE

29. Mahkemenin 19/7/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Tarafsız Mahkemede Yargılanma Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

1. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

30. Başvurucu; yargılamanın yenilenmesi talebinin değerlendirilmesinde, uyarılama yargılamasında görev yapan hâkimlerin görev alması nedeniyle Anayasa'nın 36. maddesinde yer alan adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

31. Bakanlık; yargılamanın yenilenmesinin olağanüstü bir kanun yolu olduğunu, şikâyet konusu asıl yargılamanın 15/5/2013 tarihli Yargıtay onama kararı ile kesinleştiğini ve bireysel başvuru süresi geçtikten sonra müracaat edildiğinden başvurunun kabul edilemez olduğunu belirtmiştir. Öte yandan Bakanlık, başvuru sahibinin iddialarını itiraz makamına yaptığı başvurusunda dile getirmedeğinden başvuru yollarını tüketmeden bireysel başvuruda bulunduğuna vurgu yapmıştır.

32. Son olarak Bakanlık, yargılamanın yenilenmesi talebini değerlendiren Mahkeme Heyetinin asıl yargılamayı yapan heyet olmadığını, uyarılama yargılamasının davanın esasına ilişkin bir yargılama olmadığını ve yeniden yargılama talebinin incelenmesinde tarafsızlık açısından bir sorun oluşturmayacağını belirtmiştir.

33. Başvurucu, Bakanlık görüşlerine karşı önceki beyanları ile uyumlu açıklamalar yapmış; AİHM ve Anayasa Mahkemesinin benzer konulardaki uygulamalarına vurgu yaparak iddia ve taleplerini yinelemiştir.

2. Değerlendirme

34. Anayasa'nın “*Hak arama hürriyeti*” kenar başlıklı 36. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“Herkes, meşrû vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.”

35. Anayasa'nın “*Mahkemelerin kuruluşu*” kenar başlıklı 142. maddesi şöyledir:

“Mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usulleri kanunla düzenlenir.”

36. Sözleşme'nin 6. maddesinde adil yargılanma hakkının bir unsuru olarak davanın tarafsız bir mahkemede görülmesini isteme hakkından açıkça söz edilmiştir. Fakat Anayasa'nın 36. maddesinde mahkemelerin tarafsızlığından açıkça bahsedilmemekle beraber -Anayasa Mahkemesi içtihadı uyarınca- bu hak da adil yargılanma hakkının zımni bir unsuru olarak kabul edilmektedir (AYM, E.2002/170, K.2004/54, 5/5/2004). Ayrıca mahkemelerin

tarafsızlığı ve bağımsızlığının birbirini tamamlayan iki unsur olduğu nazara alındığında -Anayasa'nın bütünselliği ilkesi gereği- Anayasa'nın 138., 139. ve 140. maddelerinin de tarafsız bir mahkemede yargılanma hakkının değerlendirilmesinde gözönünde bulundurulması gerektiği açıktır (AYM, E.2005/55, K.2006/4, 5/1/2006; E.1992/39, K.1993/19, 29/4/1993).

37. Genel olarak tarafsızlık, davanın çözümünü etkileyecek bir ön yargı, tarafgirlik ve menfaate sahip olunmaması, davanın tarafları karşısında ve onların leh ve aleyhlerinde bir düşünce veya menfaate sahip olunmamasını ifade eder (*Tahir Gökatalay*, B. No: 2013/1780, 20/3/2014, § 61).

38. Birey olarak hâkimlerin yargılamayı yürüttükleri aynı olayla ilgili olarak önceden verdikleri kararlar nedeniyle bir fikir veya düşüncelerinin olmaması, o konuyla ilgili kanaatlerini açıklamamış olmamaları tarafsız kalmanın bir unsuru olarak kendisini göstermektedir (*Murat Ayna*, B. No: 2014/15986, 25/6/2015, § 38).

39. Son olarak Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru incelemelerinde Anayasa normunu uyguladığı ve bu kapsamda anayasal denetim yaptığı, yerindelik denetiminin kanun yolu inceleme mercilerinin görevi olduğu unutulmamalıdır. Kanuna aykırı uygulama veya kararlar, Anayasa ve Sözleşme güvencesi altındaki temel hak ve özgürlüklerle ilgili olmadığı ve onları ihlal etmediği sürece bireysel başvuru kapsamında incelenmediğinde tereddüt bulunmamaktadır.

40. 5271 sayılı Kanun'un 23. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince, yargılamanın yenilenmesi hâlinde önceki yargılamada görev alan hâkim aynı işte görev alamaz. Yargılamanın yenilenmesi isteminin kabule değer olup olmadığına ilişkin kararın aynı mahkemece fakat asıl kararı veren başkan ve üyeler dışındaki hâkimlerden oluşturulan heyetçe verilmesi gerekir. Keza aynı hâkimlerin itirazı inceleyecek olan yargılama heyetinde de görev alamayacağı bu kuralın doğal sonucudur (*Murat Ayna*, § 39).

41. Öte yandan uyarılama yargılaması, 5252 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde ve aynı Kanun'un 9. maddesindeki usul takip edilerek yerine getirilmektedir. Uyarılama yargılamasında, her zaman yeniden delil değerlendirmesi veya uyuşmazlığın esasının incelenmesi söz konusu değildir. Asıl yargılama sonucunda kesin yargı hâline gelmiş bir hükümde sonradan yürürlüğe giren ve lehte hükümler içeren yasaya dayalı bulunan uyarılama yargılaması, her iki yasanın ilgili tüm hükümleri önceki hükümde sabit kabul edilen olaya uygulanmak suretiyle belirlenmesinden veya lehe bir değişiklik olmadığı tespit edildiğinde eski hükmün aynen korunmasından ibarettir. Şayet hükümlü lehine olduğu öngörülen yeni düzenleme, uyarılama yargılamasında derhâl uygulanabilme özelliği taşıyor ve dosyada delil değerlendirmesini veya eylemin nitelendirilmesini gerektirmiyorsa duruşma açılmadan lehe uygulama yapılabileceği de öngörülmüştür. Dolayısıyla uyarılama yargılamasının somut olaya göre değişiklik gösteren bir nitelik taşıdığı kabul edilmelidir.

42. Somut olayda başvuru hakkındaki yargılamanın Mahkemenin 27/10/2004 tarihli kararıyla sona erdiği, kararın 31/5/2005 tarihinde kesinleştiği ve kesin yargının olduğu ilgili kararda Başkan M.O.K., Üye R.Ç. ve Üye H.Ş.'nin imzalarının bulunduğu görülmektedir. Daha sonra uyarılama incelemesinin de 27/9/2005 tarihli ek karar ile aynı Heyet tarafından dosya üzerinden yapıldığı, kesinleşmiş hükümde yer alan kasten öldürmeye azmettirme suçundan verilen "müebbet ağır hapis" cezasının "müebbet hapis" cezasına dönüştürülmesine karar verildiği, başka sanıklar tarafından yapılan temyiz başvurusu sonucunda kararın bozulduğu anlaşılmaktadır. Yargıtay bozma kararı sonrasında Mahkemenin 27/4/2010 tarihli kararı ile başvuru hakkında önceki kararın temyiz edilmeksizin kesinleşmesi ve mükerrer karar verilmesine neden olunmaması gerekçe

gösterilerek herhangi bir karar verilmediği fakat Yargıtayın 21/4/2011 tarihli bozma ilamında, ilk uyarılma kararının resen temyize tabi olması nedeniyle kesinleşmediği ve 27/4/2010 tarihli kararın başvuru yönünden hukuksal değerden yoksun olduğu belirtilerek kasten öldürmeye azmettirme suçundan verilen ve “müebbet hapis cezası” olarak yeniden uyarılan cezanın onanmasına, diğer suçtan verilen ceza hakkında uyarılma yapılmaması gerekçesiyle bozulmasına karar verdiği görülmüştür. Anılan bozma kararı sonrasında Mahkemenin Başkan D.Ö., Üye H.O. ve Üye M.K.’dan oluşan Heyetle 2/2/2012 tarihinde verdiği kararla sadece çıkar amaçlı suç örgütü yöneticisi olmak suçundan verilen 3 yıl 8 ay ağır hapis cezasının 2 yıl 1 ay hapis cezasına dönüştürülmesine karar verildiği, yapılan temyiz başvurusu sonucunda kararın 15/5/2013 tarihinde onanarak kesinleştiği anlaşılmaktadır.

43. Başvurucunun yargılamanın yenilenmesi talebini inceleyen Mahkeme Heyetinin Başkan D.Ö., Üye M.K. ve Üye S.M. tarafından oluşturulduğu ve oyçokluğuna sahip üyelerin “çıkart amaçlı suç örgütü yöneticisi olmak” suçundan verilen cezada lehe kanun uygulaması yapan 2/2/2012 tarihli karara katılmış oldukları görülmektedir. Somut olaydaki uyarılma yargılamasında; başvuru hakkında kesin yargıya dönüşen suçlarla ilgili delil değerlendirmesi yapılmadığı, nitelikleri değişmeyen suçlarla ilgili sadece lehe ceza miktarı belirlenerek sonuç cezada değişiklik yapıldığı, ayrıca kasten öldürmeye azmettirme suçu ile ilgili hem asıl hem de uyarılma yargılamasını farklı bir heyetin yaptığına şüphe yoktur.

44. Bu durumda başvuru hakkında yargılamanın yenilenmesi talebinin reddi yönünde karar veren Heyette görev alan iki hâkim ile Mahkemenin 2/2/2012 tarihli ve “çıkart amaçlı suç örgütü yöneticisi olmak” suçu ile ilgili cezada uyarılma kararını veren heyetteki iki hâkimin aynı kişiler olduğu görülmekte ise de uyarılma kararının delil değerlendirmesi ve eylemin nitelendirilmesi ile ilgili olmadığı anlaşılmaktadır. Yargılamanın yenilenmesi talebinin reddine ilişkin kararın itiraz incelemesi, başkan ve üyeleri farklı hâkimlerden oluşan farklı bir mahkeme tarafından yapılmıştır.

45. Açıklanan nedenlerle başvuru hakkında tarafsız mahkemede yargılanma hakkının ihlal edildiği yönündeki iddiasının bir hak ihlalinin bulunmadığının açık olması nedeniyle diğer kabul edilebilirlik şartları yönünden incelenmeksizin *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Yargılamanın Yenilenmesi Talebinin Reddedilmesinin Adil Yargılanma Hakkını İhlal Ettiğine İlişkin İddia

1. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

46. Başvuru, sonradan ortaya çıkan AİHM kararındaki ihlal tespiti doğrultusunda yargılamanın yenilenmesi talebinin reddine karar verilmesinin Anayasa'nın 36. maddesinde belirtilen adil yargılanma hakkını ihlal ettiğini ileri sürmüştür.

47. Bakanlık; başvuru hakkında ibraz ettiği AİHM kararının somut olayla doğrudan ilgili olmadığını, kötü muamele iddiasına ilişkin usulsüz gözaltı işleminin başvuru hakkında somut olayla ilgili soruşturma beyanından sonra meydana geldiğinin anlaşıldığını, mahkemece taleplerin değerlendirilerek dosyayla ilgisi olmadığını tespit edildiğini belirtmiştir.

2. Değerlendirme

48. Anayasa'nın 148. maddesinin dördüncü fıkrası şöyledir:

“Bireysel başvuruda, kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlarda inceleme yapılamaz.”

49. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 48. maddesinin (2) numaralı fıkrası şöyledir:

“Mahkeme, ... açıkça dayanaktan yoksun başvuruların kabul edilemezliğine karar verebilir.”

50. Anılan Kanun hükmünde, açıkça dayanaktan yoksun başvuruların Anayasa Mahkemesince kabul edilemezliğine karar verilebileceği belirtilmiştir. Anayasa'nın 148. maddesinin dördüncü fıkrasında ise açıkça dayanaktan yoksun başvurular kapsamında değerlendirilen kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlara ilişkin şikâyetlerin bireysel başvuruda incelenemeyeceği kurala bağlanmıştır.

51. Başvuru formu ve ekleri incelendiğinde Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesinin 27/10/2004 tarihli, K.2014/105 sayılı kararı ile başvuru kasten öldürmeye azmettirme ve çıkar amaçlı suç örgütü yöneticisi olmak suçlarını işlediği sabit görülerek mahkûmiyetine karar verildiği; bu hükümlerin Yargıtay 1. Ceza Dairesinin 31/5/2005 tarihli kararıyla onandığı ve uyarılama yargılamalarının yapılarak lehe kanun uygulaması ile cezaların belirlendiği görülmektedir.

52. Başvurucu, şikâyet konusu davadan ayrı devam eden ve kendisine yönelik kötü muamele ve kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma suçlarından Ankara 19. Asliye Ceza Mahkemesine açılan davada kötü muamele suçu yönünden beraat kararı verilmesinin AİHM tarafından yapılan incelemesinde Sözleşme'nin 3. maddesi kapsamında usul ve esastan ihlal kararı verildiğini, bu kararın başvuru konusu dosyayı doğrudan ilgilendirdiğini, sonucunu değiştirebileceğini ve yeniden yargılama nedeni yapılması gerektiğini ileri sürerek yargılamanın yenilenmesi talebinde bulunmuştur. Mahkeme, AİHM tarafından ihlal kararı verilen olayın başvuru konusu olayla ilgili olmadığı ve yargılamanın yenilenmesini gerektirecek yeni bir durum bulunmadığı gerekçesiyle talebi reddetmiştir. Anılan karar, yapılan itirazın reddedilmesiyle 24/12/2013 tarihinde kesinleşmiştir.

53. Yargılamanın yenilenmesi taleplerinde bahsedilen hususun yeni delil kapsamında değerlendirilip değerlendirilmeyeceğinin veya talep konusu dosya ile ilgili olup olmayacağına takdiri esasen derece mahkemelerine aittir. Diğer bir anlatımla başvuru belirtiği AİHM kararının ve delilin tek başına ya da önceden sunulan delillerle birlikte değerlendirilmesinde başvuru beraatını veya daha hafif bir ceza uygulanmasını gerektirecek nitelikte “yeni” ve “önemli” olup olmadığına takdiri derece mahkemelerine aittir. Çünkü AİHM kararının, başvuru konusu dosyanın doğrudan AİHM'e taşınması sonucu verilmiş bir karar olmadığı anlaşılmaktadır.

54. Bunun istisnası, derece mahkemelerinin tespit ve sonuçlarının bariz takdir hatası veya açık bir keyfilik içermesi ve bu durumun kendiliğinden bireysel başvuru kapsamındaki hak ve özgürlükleri ihlal etmiş olmasıdır. Bu çerçevede kanun yolu şikâyeti niteliğindeki başvurular, derece mahkemesi kararları bariz takdir hatası veya açık bir keyfilik içermedikçe Anayasa Mahkemesince esas yönünden incelenemez (*Onur Gür*, B. No: 2012/828, 21/11/2013, § 21).

55. Başvurucu, yargılamanın yenilenmesi isteminin İlk Derece Mahkemesince reddedilmesinin hukuka aykırı olduğunu ileri sürmekte olup iddiaların özü Mahkemenin hukuk kurallarını yorumlamada ve olayları değerlendirmede isabet edemediğine ilişkindir. Dolayısıyla başvuru bu hâliyle kanun yolu incelemesi talebi niteliğinde olup yargılamanın yenilenmesi talebiyle ilgili anılan Mahkeme kararlarının açıkça hukuka aykırı olarak kabul edilmesini gerektiren bir olgu ile bu kararlarda bariz takdir hatası veya açık bir keyfilik oluşturan bir durum da tespit edilememiştir.

56. Açıklanan nedenlerle kanun yolu incelemesi talebi niteliğinde olan başvurunun bu kısmının diğer kabul edilebilirlik şartları yönünden incelenmeksizin *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurunun *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde BIRAKILMASINA, 19/7/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Burhan ÜSTÜN

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ